

Informatievisie 2016–2020 Ijmondgemeenten

*Wij stellen de
informatievoorziening
van de burger en de
informatievoorziening
van onszelf centraal
en versterken beide
posities optimaal*

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
	Ambities	4
2	INFORMATIEVISIE	6
	Visie	6
	Ambitieniveau	7
	Landelijk koploper en pionier	8
	Late volger	8
	Slimme volger	9
	Het ambitieniveau van de gemeenten: Slimme volger	9
3	PROCES VAN VISIE NAAR REALISATIE	10
	Proces	10
	Vertaling bestuurlijke ambities	10
	Koploper of pionier	10
	Late volger	11
	Keuze: slimme volger	11
	Strategische beleidsdoelen voor i-beleid voor de gemeenten	12
	Strategische beleidsdoelen in relatie tot ambitieniveau	12
	Strategische beleidsdoelen	13

1. Inleiding

De informatievisie is door de gemeenteraden van Beverwijk, Heemskerk en Velsen vastgesteld. Hiermee ligt er voor de komende jaren een visie die richting- en sturinggevend is aan de informatievoorziening van de gemeenten.

Een gedeelde regionale informatievisie draagt er aan bij dat wij IJmondiaal op eenzelfde wijze naar de toekomst kijken. Dit biedt een goede basis voor verdere samenwerking op het gebied van de informatievoorziening. In welke vorm dan ook.

Het voorliggende document bestaat op hoofdlijnen uit twee delen. Het eerste gedeelte bestaat uit de informatievisie en het betreft het richting- en sturinggevende gedeelte voor de informatievoorziening in de gemeenten. Het tweede gedeelte bestaat uit de uitwerking van de visie in het proces tot de vorming van het informatiebeleidsplan. Hiervoor zijn strategische uitgangspunten opgesteld.

Voor het nastreven van de visie zijn verschillende ambitieniveaus mogelijk. Deze niveaus zijn uitgewerkt

in dit document. Uitgaande van de aanwezige kennis, expertise en techniek kiezen de gemeenten voor het ambitieniveau van de slimme volger.

Gezien elkaars sterke punten en de uitdagingen die er liggen om goed te kunnen inspelen op de huidige en toekomstige ontwikkelingen, zien wij deze ambitie als het meest passend groeimodel voor de gemeenten.

Wat dit betekent voor de organisaties en de bedrijfsvoering staat beschreven in dit document.

Ambities

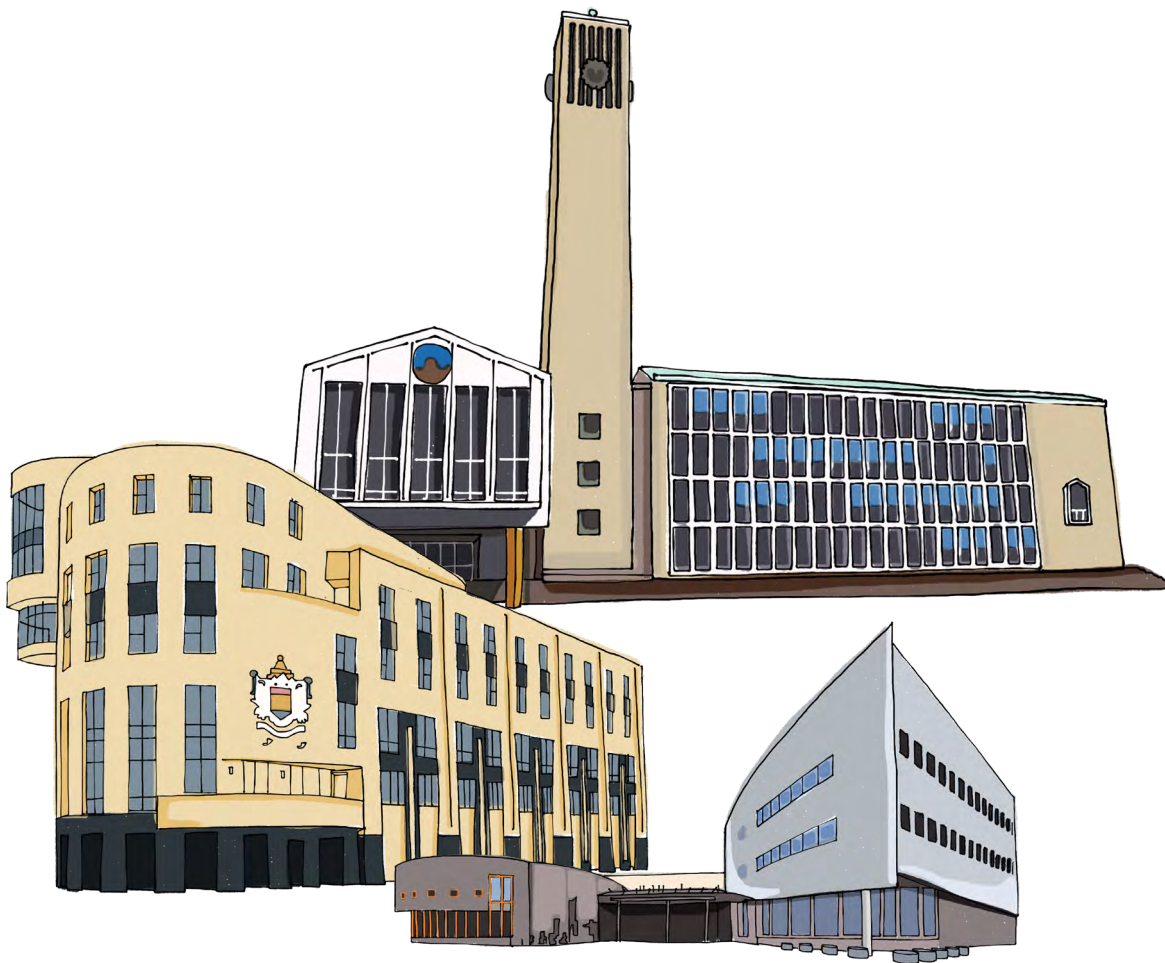
De gemeentelijke informatievoorziening bevindt zich in een complexe omgeving waarbij een breed scala van activiteiten op het gebied van onder andere dienstverlening, besluitvorming, handhaving, communicatie en bedrijfsvoering moet worden ondersteund. Ontwikkelingen en eisen vanuit de veranderende samenleving, wetgeving, landelijke voorzieningen, beveiliging en innovaties maken dat de informatievoorziening van een gemeente niet meer op zichzelf kan (en mag) staan maar steeds meer onderdeel wordt van diverse ketens.

In Regioniaal verband werken wij, de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen, aan een gemeenschappelijke visie om de informatievoorziening zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten. Deze visie verzinnen wij niet zelf, maar is gebaseerd op inzichten en uitgangspunten die door de [Vereniging Nederlandse Gemeenten \(VNG\)](#) en [Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten \(KING\)](#) gesteld worden.

De VNG heeft in 2015 drie ambities geformuleerd die wij met onze visie ondersteunen. De VNG hanteert voor de volgende ambities het motto '[wat samen kan ook samen doen](#)':

- 1 **Open en transparant in de participatiesamenleving**
Gemeenten zijn een open en transparante overheid. Ze zijn ook digitaal de meest nabije overheid en benutten de kracht van inwoners, ondernemers wijken en buurten door (digitale) participatie in de democratie, bestuur, beleid en uitvoering.
- 2 **Werken als 1 efficiënte overheid**
Informatie loopt in netwerken razendsnel over organisatiegrenzen heen. Gemeenten zien zichzelf als onderdeel van een netwerk van alle overheidslagen en organisaties gezamenlijk. Hierin maken overheidsorganisaties gebruik van elkaars voorzieningen om inwoners en ondernemers optimaal te bedienen. Door in te zetten op processtandaardisatie en automatisch gegenereerde (verantwoordings)gegevens worden administratieve lasten teruggedrongen.
- 3 **Massaal digitaal, maatwerk lokaal**
Door de inzet op collectiviteit in de informatievoorziening wordt lokaal maatwerk mogelijk gemaakt. Door het collectief organiseren van de informatievoorziening waarop gemeenten zich niet van elkaar onderscheiden, creëren zij maximale ruimte voor lokale autonomie in de uitvoering van hun kerntaken. Bovendien wordt door uniformiteit de dienstverlening van de overheid voor inwoners eenduidiger. Dit is vergelijkbaar met hoe dit al eerder in de financiële en logistieke sectoren is gedaan.

Voor onze gemeenten betekent dit dat wij er naar toe werken dat wij:

- beschikken over de juiste informatie om te weten wat in de samenleving speelt
- de juiste informatie op een eenvoudige en betrouwbare manier uitwisselen met onze ketenpartners
- de informatievoorziening slim (handig) inzetten voor onze interne en externe dienstverlening

Gezien de genoemde ambities uit de Digitale Agenda 2020 is de informatievoorziening onlosmakelijk verbonden met de bedrijfsvoering van de drie gemeenten. De informatievoorziening is in principe ondersteunend aan de bedrijfsprocessen, maar om bovenstaande ambities mogelijk te maken zal het ook kunnen zijn dat de gewenste informatievoorziening, gebaseerd op onze informatievisie, sturend zal werken.

Echter, de informatievisie is niet bepalend voor de primaire bedrijfsvoering. Het bepaalt wel de weg die wij opgaan met onze (digitale) dienstverlening. Wel is het zo dat de uitwerking van de informatievisie en een meer gelijke informatievoorziening tussen de gemeenten er toe kan leiden dat op termijn de bedrijfsvoering van onze gemeenten dichterbij elkaar komen.

Onze visie is dat wij de informatievoorziening van de burger en de informatievoorziening van onszelf centraal stellen en deze beide posities optimaal versterken.

2. Informatievisie

De wijze waarop mensen en organisaties met elkaar omgaan is door ontwikkelingen in informatie-technologie en informatiestromen ingrijpend veranderd. Informatie is snel en moeiteloos op te roepen, thuis, op het werk of elders, door nagenoeg iedereen. De uitdaging voor gemeenten is om een antwoord te formuleren op de vraag: hoe verhouden we ons tot de samenleving?

Dit heeft te maken met andere verwachtingen die in de samenleving ontstaan ten aanzien van digitale dienstverlening en een andere informatievoorziening van inwoners en ondernemers door bijvoorbeeld [Wikipedia](#), sociale netwerken, [google\(maps\)](#) of [nudge.nl](#). In die zin is werkelijk sprake van een emancipatie van de inwoners waardoor de verhouding tussen de inwoners en het bestuur verandert.

Kortom, de samenleving ontwikkelt zich naar een samenleving gebaseerd op participatie. Om de meerwaarde van de gemeenten hierin te borgen, wordt de informatievoorziening van zowel burger als gemeente centraal gesteld.

Visie

Onze visie is dan ook dat wij de informatievoorziening van de burger en de informatievoorziening van onszelf centraal stellen en deze beide posities optimaal versterken.

Om deze visie vorm te geven staan wij de volgende beweging voor:

- Van reactief naar proactief; acteren op maatschappelijke, beleidsmatige en technologische ontwikkelingen die impact hebben op de gemeentelijke informatievoorziening;
- Van aanbod- naar vraaggericht; de maatschappelijke vraagstukken binnen beleidsdomeinen zijn bepalend

- voor de gemeentelijke informatievoorziening;
- Van top-down naar bottom-up; nieuwe voorzieningen en processtandaarden worden niet lokaal bedacht en ontwikkeld, maar in de regionale praktijk ontwikkeld;
 - Van individueel naar (regionaal) collectief; het wiel wordt niet lokaal opnieuw uitgevonden. Geen vrijblijvendheid als het gaat om voorzieningen die door elke gemeente gebruikt worden.

Ambitieniveau

Gegeven de drie ambities vanuit de VNG en de invulling hiervan met bovenstaande visie is het de vraag welke ambitieniveau de gemeenten willen nastreven. Gezien de iale samenwerking op verschillende vlakken ligt nu ook hier de vraag voor: in welke mate en in welk tempo willen wij de ambities in de regio waarmaken? Het is aan het bestuur om hier antwoord op te geven. Het uiteindelijke ambitieniveau is het vertrekpunt voor de verdere invulling van het informatiebeleid van de gemeenten.

Het ambitieniveau is daarnaast ook richtinggevend voor de mate van regionale samenwerking op het gebied van informatievoorziening. Als de wens bestaat dat wij als regio op het gebied van de informatievoorziening landelijke koploper of pionier willen zijn en dat wij daarmee op zeer innoverende wijze de maatschappelijke ontwikkelingen weten te adapteren in de informatievoorziening dan betekent dit dat noodzaak om toe te werken naar één informatievoorziening hoog is.

Dit is veel minder het geval als de een laag ambitieniveau heeft en een afwachtende houding aanneemt. In die situatie volgen wij het doorvoeren van bepaalde veranderingen als wetgeving ons hiertoe dwingt of door er consequent voor te kiezen om als één van de laatste gemeenten over te gaan. Nut en noodzaak om dan regionaal samen te werken is dan veel minder aan de orde.

Grofweg onderscheiden wij dan ook drie bestuurlijke ambitieniveaus op het gebied van informatievoorziening.

De regio als:

- landelijk koploper en pionier;
- late volger;
- slimme volger.

Landelijk koploper en pionier

In het jaar 2020 zijn wij als regio IJmond landelijke koploper en pionier op het gebied van de informatievoorziening. Dit betekent dat wij de kennis, expertise en techniek in huis hebben om voorop te lopen. Wij hebben (landelijke) invloed op de invulling van de ontwikkelingen. Wij tonen lef en durf en zullen op basis van bijvoorbeeld experimenten, living labs, deelname in koplopergroepen van landelijke/regionale organen als eerste een bijdrage leveren aan een optimale informatievoorziening. Andere gemeenten in het land kunnen van onze nieuwe opgedane kennis leren en zullen ons als voorbeeld stellen. Wij zijn bereid risico's te nemen en te investeren in expertise, capaciteit en techniek.

De burgers uit de IJmond zullen eerder dan daarbuiten merken dat de IJmondgemeenten in hoog tempo de ambities uit de Agenda 2020 waarmaken. De digitale dienstverlening zal een vlucht nemen. De hoge mate van transparantie biedt nieuwe mogelijkheden voor de burger, onder meer middels 'open data' en 'big data'.

Een vergaande onderlinge samenwerking tussen de drie gemeenten op het gebied van informatievoorziening is noodzakelijk om als regio IJmond koploper en pionier te

zijn. Het zal nodig zijn om expertise, capaciteit en techniek te bundelen. Het is namelijk niet mogelijk om gezamenlijk koploper en pionier te worden door iedere gemeente zelfstandig deze positie te laten bereiken.

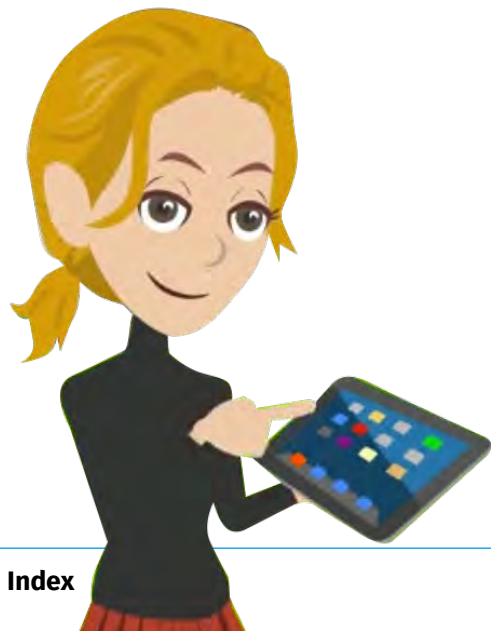
Late volger

Bij het ambitieniveau van late volgers gaan wij er van uit dat wij in het jaar 2020 als regio IJmond de gestelde ambities en de invulling van de visie zo minimaal mogelijk hebben bereikt. Het daadwerkelijk invulling geven van de ontwikkelingen is geen vraag. Wij zullen moeten volgen, maar wel naar verloop van tijd. Wij zijn in dit geval gericht op betrouwbaarheid en wij zijn risicomijdend. Expertise, capaciteit en techniek zijn niet ingericht om tijdig op de ontwikkelingen in te spelen. Pas als de wet ons dwingt of pas als vele gemeenten ons zijn voorgegaan zullen wij invulling geven aan bestaande ontwikkelingen. Het risico bestaat dat wij achter de feiten aan zullen lopen.

Burgers zullen merken dat hun gemeente niet tijdig meegaat in de ontwikkelingen. Er zal voortgang zijn, maar wel later dan (buur)gemeenten. Transparantie, efficiëntie en brede digitalisering zullen ten opzichte van andere gemeenten laat gerealiseerd worden.

We willen niet de eerste zijn, maar willen soms vooraan lopen en soms de ontwikkelingen afwachten, zodat we efficiënt kunnen omgaan met de beschikbare middelen en tijd.

Slimme volger

Voor dit ambitieniveau gaan wij er van uit dat wij in het jaar 2020 als regio slimme volgers op het gebied van de informatievoorziening zijn. Dit betekent dat wij in staat zijn om tijdig invulling te geven aan nieuwe ontwikkelingen en leren van andere gemeenten die verder zijn dan wijzelf. Wij maken hierbij gebruik van ‘best practises’ en ervaringen van andere gemeenten.

We willen niet de eerste zijn, maar willen soms vooraan lopen en soms de ontwikkelingen afwachten, zodat we efficiënt kunnen omgaan met de beschikbare middelen en tijd. Wij nemen minder risico, maar zorgen er wel voor dat wij redelijk vooraan blijven in het niveau van informatievoorziening.

De burgers uit de zullen merken dat wij de ambities uit de Agenda 2020 tijdig waarmaken. Digitale dienstverlening zal toenemen en aansluiten op de goede voorbeelden van andere gemeenten.

Als slimme volger kunnen de drie gemeenten goed gebruik maken van elkaars kwaliteiten. Dit ambitieniveau is eenvoudiger te bereiken doordat de ene gemeente op het ene onderwerp al een slimme volger is en daarmee de andere twee gemeenten kan helpen om dat ook te worden. Expertise, capaciteit en techniek van de ene gemeente kan waar mogelijk ingezet worden bij de andere gemeenten. Dit kan

per onderwerp verschillen. Daar waar nodig werken wij samen. Bundeling van expertise, capaciteit en/of techniek vloeit voort uit het oogpunt van het tijdig bijblijven bij de huidige en toekomstige ontwikkelingen.

Het ambitieniveau van de gemeenten:

Slimme volger

Wij zijn ons er van bewust dat wij niet uniek zijn in het goed organiseren van de informatievoorziening. Andere (gemeentelijke) overheden kennen soortgelijke uitdagingen als onze gemeenten. Op landelijk, regionaal en lokaal niveau zijn verschillende wetten, kaders, richtlijnen, etc. die richtinggevend zijn voor de inrichting van de informatievoorziening. Wij zullen deze dan ook volgen.

Als gemeenten kiezen wij bewust voor het ambitieniveau van ‘slimme volger’. Wij willen gebruik maken van elders opgedane ervaringen en willen daarbij tijdig invulling geven aan nieuwe ontwikkelingen. Gezien elkaars sterke punten en de uitdagingen die er liggen om goed te kunnen inspelen op de huidige en toekomstige ontwikkelingen, zien wij deze ambitie als het meest passend groeimodel voor de gemeenten.

3. PROCES VAN VISIE NAAR REALISATIE

PROCES

De kern van onze visie is de informatievoorziening van de burger en onze gemeenten. De burger moet weten wat hij kan verwachten van de gemeente, wanneer hij de gemeente nodig heeft en op welke wijze.

Het apart op te stellen informatiebeleid vertaalt de visie in – voor de haalbare – doelstellingen, uitgangspunten en richtlijnen voor de informatievoorziening. Het beleid legt vast welke keuzes gemaakt worden, welke prioriteiten gelden en wat de uitgangspunten zijn voor de organisatie van de informatievoorziening, processen, ICT, gegevens en financiële middelen.

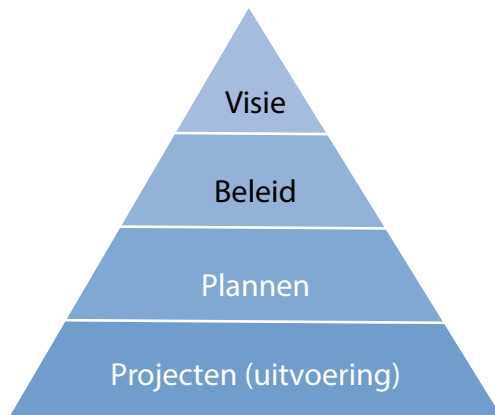
In het daaropvolgende informatieplan worden deze thema's concreet uitgewerkt en worden de informatieprojecten in onderlinge samenhang beschreven. De concrete uitvoering vindt zijn plaats in de te vormen informatieprojecten.

VERTALING BESTUURLIJKE AMBITIES

Het ambitieniveau om de informatievisie na te streven zal effect kunnen hebben op de bedrijfsvoering. Immers, de mate waarin de gemeenten vaart willen maken met de ontwikkeling van de informatievoorziening kan mogelijk niet zonder aanpassing van de afzonderlijke organisaties en de samenwerking van de regio als geheel.

Koploper of pionier

De koploperspositie heeft ook gevolgen voor de huidige primaire bedrijfsvoering en kennis en competenties van de huidige medewerkers. Niet alleen de medewerkers betrokken bij de informatievoorziening, maar ook die werkzaam zijn in het primaire proces. Proactief invulling geven aan de nieuwste ontwikkelingen betekent namelijk dat uitvoering van bedrijfsprocessen drastisch kunnen veranderen (en in regionaal verband naar elkaar toe zullen groeien). Het is aan medewerkers en managers om hier op de juiste manier invulling dienen te geven.

Figuur 1.
Samenhang van Informatievisie naar uitvoering.

Late volger

De noodzaak van regionaal samenwerken op het gebied van informatievoorziening wordt binnen dit ambitieniveau op de lange baan geschoven. Indien noodzakelijk zal samenwerking op ad hoc basis plaatsvinden, bijvoorbeeld omdat bij wet een bepaalde ontwikkeling nodig is. Iedere gemeente wacht af welke expertise, capaciteit en techniek nodig is.

De ambities binnen de primaire processen zullen vanuit de informatievoorziening lastig waar te maken zijn. Voor de bedrijfsvoering zal de informatievoorziening eerder belemmerend en vertragend werken dan ondersteunend zijn.

IJmond keuze: Slimme volger

De keuze voor slimme volger kan gevolgen hebben voor de huidige primaire bedrijfsvoering en kennis en competenties van de huidige medewerkers. Zij het dan net iets later en/of minder drastisch dan in de koploerspositie.

Omdat nog niet alles volledig is uitontwikkeld behouden wij de ruimte voor eigen invulling. Bedrijfsprocessen zullen zich op den duur wel degelijk aanpassen aan de nieuwe mogelijkheden, maar er is meer kennis en techniek beschikbaar om het tegen lagere kosten of risico's mogelijk te maken. Regionaal groeien wij wel naar elkaar toe, maar het tempo en de mate hiervan kan per onderwerp verschillen.

STRATEGISCHE BELEIDSDOELEN VOOR I-BELEID VOOR DE IJMONDGEMEENTEN

Voor de beleidsmatige uitwerking van de Informatievisie door de drie gemeenten zijn strategische beleidsdoelen opgesteld. Iedere gemeente zal deze punten terug moeten laten komen in het informatiebeleid. De hieronder genoemde beleidsdoelen zijn gebaseerd op de architectuurprincipes GEMMA 2 van KING (VNG). Deze beleidsdoelen vormen tevens de handvatten voor een passende, regionale organisatievorm en de formulering van de IJmondiale projecten.

Strategische beleidsdoelen in relatie tot ambitieniveau

Het te kiezen ambitieniveau is richtinggevend voor de wijze waarop en het tempo waarin onderstaande strategische beleidsdoelen worden omgezet in beleid en vervolgens tot uitvoering worden gebracht. Het volledig behalen van deze doelen zal een forse opgave zijn. Immers, de doelen zijn onderhevig aan de invloeden van onder meer de technische ontwikkelingen, de veranderende wensen vanuit de samenleving en de veranderende wetgeving. Om deze doelen na te streven zullen nieuwe activiteiten opgezet moeten worden. Het gaat er dan ook niet om wanneer het uitgangspunt is bereikt, maar hoe we

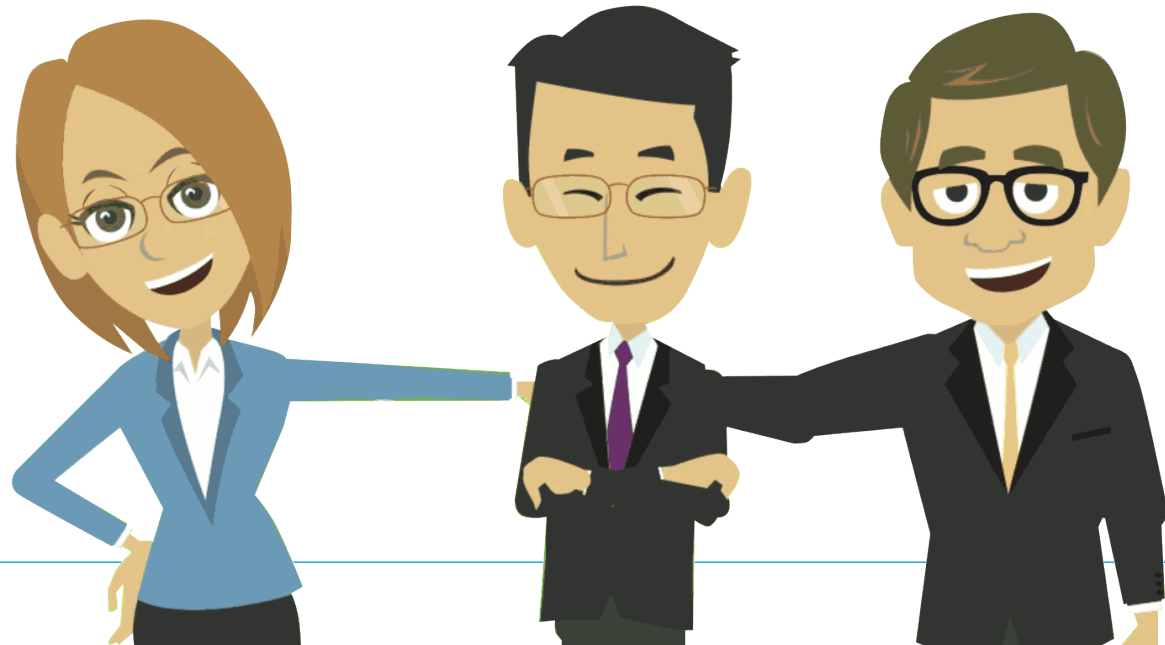
inspelen op nieuwe ontwikkelingen die van invloed zijn op de beleidsdoelen.

De koploper zal zo veel mogelijk in het werk stellen om alle nieuwe ontwikkelingen, die een bijdrage leveren aan de beleidsdoelen, als eerste te integreren in de bedrijfsvoering en zal zelf met innovaties willen komen die passen bij de eigen organisatie en de lokale samenleving. De koploper zal ook volledig zelf kunnen en moeten sturen op het tempo waarin oplossingen worden doorgevoerd.

Bij de late volger is, hoe kan het ook anders, het behalen van de beleidsdoelen uitgesteld tot het moment waarop dit (wettelijk) vereist is. De wijze

waarop is al bepaald door andere gemeenten en landelijk uitvoerig beproefd. Hierbij is het tempo waarin bepaalde oplossingen worden doorgevoerd niet meer beïnvloedbaar.

Doordat wij gekozen hebben voor het ambitieniveau van een slimme volger zullen wij de beleidsdoelen per ontwikkeling iets later doorvoeren dan de koploper. Dit gebeurt dan op basis van opgedane ervaringen van andere gemeenten, waarbij de daadwerkelijke oplossing nog niet volledig is uitgekristalliseerd. Als slimme volger blijft er ruimte over om een eigen invulling te geven aan het bereiken van de doelstellingen.

Strategische beleidsdoelen *De volgende strategische beleidsdoelen zijn richtinggevend voor het informatiebeleid.*

1. Wij bieden de klant een adequate informatievoorziening

Om als burger of ondernemer zaken met de gemeenten binnen de IJmond te regelen is het van belang over de juiste en volledige informatie te kunnen beschikken. Iedere gemeente heeft de verantwoordelijkheid om informatie te bieden op een zo laagdrempelig mogelijke manier.

Tevens dient de klant alle informatie over zichzelf in te kunnen zien waarover de gemeente beschikt. Het gaat daarbij zowel om persoonsgegevens en bedrijfsgegevens als om het kunnen volgen van het stadium waarin een lopende zaak van de betreffende klant bij de gemeente zich bevindt. De IJmondgemeenten bieden inwoners en bedrijven de mogelijkheid om aan te geven over welke zaken zij door de gemeente geïnformeerd willen worden.

2. Wij beschikken zelf over een adequate informatievoorziening

Het beschikken over juiste en volledige informatie is niet alleen van belang om de werkprocessen goed uit te voeren, maar dient ook als basis voor beleidsvorming en het signaleren van ontwikkelingen in de samenleving.

3. Wij digitaliseren onze diensten en processen

Burgers en bedrijven verwachten dat zij digitaal zaken kunnen doen met de overheid. De IJmondgemeenten onderschrijven de ambities zoals gesteld in de visiebrief 'Digitaal 2017' om alle dienstverlening digitaal aan te bieden. Wij zetten informatietechnologie in om dit ondersteunen.

Voor de interne bedrijfsvoering streven wij naar digitale ondersteuning van alle werkprocessen. Het gebruik van digitale documenten, gegevens en afhandeling van taken is hierbij leidend.

4. Wij stellen openbare gegevens beschikbaar

Toegang tot informatie van overheidsorganisaties is een kernwaarde in de democratie en is wettelijk vastgelegd. Overheidsinformatie is in beginsel vrij beschikbaar, tenzij wet- en regelgeving bepalen dat de gevraagde informatie niet geschikt is om openbaar te maken.

De IJmondgemeenten willen bijdragen aan de transparantie van de overheid en maakt zo veel mogelijk informatie openbaar (open data) beschikbaar.

5. Wij hergebruiken gegevens

Wij zetten informatietechnologie in om niet te hoeven vragen naar de bekende weg en maken gebruik van kerngegevens. Voor intern gebruik van informatie werken wij aan enkelvoudige opslag- en meervoudig gebruik. Dit geldt niet alleen voor het verplicht gebruik van de basisregistraties, maar ook voor alle andere informatie.

6. Wij bieden informatie aan onafhankelijk van tijd-, plaats- en organisatie

De IJmondgemeenten beschikken over een grote hoeveelheid gegevens. De beschikbaarheid van deze gegevens is van belang voor onze burgers, de bedrijven, de partners en de medewerkers.

Om hen hierin goed te kunnen faciliteren is het noodzakelijk om deze gegevens tijd-, plaats- en organisatie(apparaat) onafhankelijk aan te bieden. Deze onafhankelijkheid, laagdrempeligheid en gerichtheid zorgt ervoor dat we dichterbij onze burger komen te staan en meer flexibiliteit bieden aan onze medewerkers.

Wilt u toch een papieren exemplaar?
Weet u het zeker? Klik dan hier.

De Informatievisie 2016 – 2020 IJmondgemeenten is door de drie gemeenteraden vastgesteld

- i. Beverwijk: 7 juli 2016 (http://www.beverwijk.nl/bestuur/vergaderingen_41570/item/vergadering-gemeenteraad_679.html)
- ii. Heemskerk: 6 juli 2016 (https://www.heemskerk.nl/bestuur_en_organisatie/vergaderstukken/niveau/3/pagina/3/bis_data/raadsvergadering/2016-07-06t000000/)
- iii. Velsen: 29 juni 2016 (<https://raad.velsen.nl/Vergaderingen/Raadsvergadering/2016/29-juni/19:30>)

Dit is een uitgave van de IJmondgemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen September 2016

